

[Aase Olesen]

ud til at blive. Der er behov for arbejdskraft netop på dette område, og så er det ikke særlig logisk at prøve ad kunstig vej at bevare arbejderne på virksomheder, som vi ved på en eller anden måde skal omstille sig. Vi erkender, at der er særlige problemer, når vi taler om omstilling, for områder som Nakskov Skibsværft og for skibsværfterne i Nordjylland, og det er ikke løst med hverken den ene eller den anden form for direkte subsidier.

Vi vil derfor opfordre den borgerlige regering til at udarbejde en langsigtet omstillingsplan, der sigter på at bevare den viden, den teknologi og den specialproduktion, som vi lige så godt som andre og i visse tilfælde bedre er i stand til at klare, men hvor man satser på en realistisk kapacitet. I den plan bør der naturligvis indgå forslag om særlige tiltag over for værfterne i yderområderne.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Det er lykkedes store, velkonsoliderede kapitalgrupper inden for værftsindustrien ved dygtig lobbyvirksomhed at fremstille sig selv som yderst tørkeramte: som den tørstende i Sahara desperat kræver vand, kræver de penge fra staten. Det er ikke første gang, og det bliver heller ikke sidste; rejsen gennem de tørkeramte områder er en evigt tilbagevendende begivenhed. Lige så sikkert som, at vi går imod vinter nu, vil kravet om statsstøtte rejse sig igen og igen.

Hvad drejer det hele sig så om? Fra 1980 til 1984 steg værfternes indtjening fra et underskud på 165 mill. kr. til et overskud på 357 mill. kr. Samtidig blev egenkapitalen fordoblet til 103 mia kr. Men nu er ordrebøgerne ved at være indskrumpne, og skubbende arbejderne foran sig som gidsler med truslen om massearbejdsløshed kræver værfterne endnu en gang støtte.

Værfterne er et bundløst kar, fragtmarkedet er helt i bund, og overkapaciteten i handelsflåden er voksende. Værfterne underbyder hinanden globalt set i en indbyrdes fortvivlet konkurrence om kunderne. I udlandet oprappes den i forvejen meget store direkte og indirekte støtte såvel til driften som til redernes finansiering; i Storbritannien f.eks. ydes støtte på op til 27 pct. af skibenes pris.

Men er Danmark så ikke bare nødt til at følge i støttens fodspor? Jo, siger socialde-

mokratiet og til dels også SF. VS siger, det er skruen uden ende. Vi vil under ingen omstændigheder være med til at blive ved med at pumpe penge i værfterne bevidstløst uden krav om, hvad der skal produceres, uden krav om, at det er nyttilgigt, og uden krav om f.eks. offentliggørelse af produktionsplanerne. Vi ønsker selvfølgelig ikke værftsarbejderne kastet ud i en massearbejdsløshed, vi erkender, at en lukning af værfterne i visse områder som f.eks. Lolland-Falster vil være noget, der ligner en katastrofe for området, men det betyder ikke, at vi betingelsesløst siger ja til at støtte. Der må en omstillingsproces i gang på værfterne, så de producerer andet og mere end skibe. VS erkender, at en sådan omstillingsproces ikke kan foretages med et snuptag, og at tilpasningen selvfølgelig vil tage flere år, men der ville unægtelig være mere perspektiv i at støtte en sådan omstillingsproces fremfor gang på gang at løse værfternes her-og-nu-problemer.

Vi har ikke hermed sagt, at værfterne ikke også skal bygge skibe. Vi synes bl.a., det ville være en god idé at yde støtte til, at Grønland fik en ordentlig fiskerflåde, så man kunne bruge sin fiskekvote. Men der skal andre bolter på suppen, og der er mange gode og fornuftige ting, som værfterne kunne producere. Værfterne kunne producere forskellige ting til miljøbeskyttelse, til energibesparelsesforanstaltninger, til marinetechnologi, rådgivning osv. osv. Det skal selvfølgelig ikke stå, som jeg har sagt før, i modsætning til skibsbygning som sådan. Der er en lang række forhold i forbindelse med søfart og miljøbeskyttelse, som også burde forbedres: man burde have adskille ballast- og lastetanke, man burde begrænse den maksimale størrelse for tankskibe til 150.000 BRT, man burde have et maksimalt rumindhold pr. tank på 10.000 m³, osv. Hvis sådanne krav blev vedtaget, ville sikkerheden for det første blive kraftigt forbedret, og der ville altså blive arbejde at få.

Nu kan VS jo stå her og have nok så mange rigtige betragtninger, men det ændres der ikke ret meget ved i dette samfund, for der er ikke parlamentarisk flertal for det, jeg siger. De ting, jeg siger her og nu, kan kun blive til virkelighed, hvis der bygges en magt op uden for folketinget, som lægger et afgørende pres på både folketinget og på værfterne. Indtil nu har situationen faktisk været den, at værft-